

Початкова школа і сучасність

№9(25) вересень
2016

Письмо малої букви «а». Підготовчі графічні вправи. Звуковий аналіз слів
Урок письма, 1 клас

**ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86516**

Наголос. Наголошені й ненаголошені звуки і склади
Урок української мови, 2 клас

Вправи на визначення роду іменників із застосуванням методів ТРКМ молодших школярів
Фрагмент уроку української мови, 3 клас

Сад твоєї мрії
Урок-калейдоскоп образотворчого мистецтва, 4 клас

Тематика та алгоритм проведення батьківських зборів у четвертому класі

Квест-технології на уроках англійської мови у початковій школі

ВИДАВНИЦТВО
«БЛИЙ ТИГР»

Початкова школа і сучасність

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

Виходить щомісяця

№ 9 (25) ВЕРЕСЕНЬ 2016

Заснований у вересні 2014 р.

ЗАСНОВНИК

ТОВ «ВИДАВНИЦТВО «БІЛИЙ ТИГР»

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Світлана МАРТИНЕНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Київського університету імені Бориса Грінченка

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Надія БІБІК,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
дійсний член НАПН України,
провідний науковий співробітник
лабораторії початкової освіти
Інституту педагогіки НАПН України

Марія БРАТКО,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Алла ЖУКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ДИРЕКТОР
Гімназії міжнародних відносин № 323 м. Києва

Василь ЖУКОВСЬКИЙ,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Національного університету «Острозька академія»

Олена МАТВІЄНКО,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАСТУПНИК ДИРЕКТОРА З НАУКОВОЇ РОБОТИ
Інституту педагогіки та психології
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Тетяна ПУШКАРЬОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК,
ДИРЕКТОР Скандинавської гімназії
Дарницького р-ну м. Києва

Ольга СЛОНЬОВСЬКА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

Лариса СОЛОВЕЦЬ,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ВІДМІННИК ОСВІТИ України,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ України

Людмила ХОРУЖА,

ДОКТОР ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ірина ШАПОШНИКОВА,

КАНДИДАТ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК, ПРОФЕСОР,
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ
ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ Інституту педагогіки
та психології Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова

Віктор ЮРЧЕНКО,

КАНДИДАТ ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ,
ДИРЕКТОР Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

Роман ЯРОШЕНКО,

КАНДИДАТ ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК, ДОЦЕНТ
Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

СЛОВО ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Вітання з початком нового
навчального року

2

ОФІЦИНА ІНФОРМАЦІЯ

Про структуру
2016/2017 навчального року
для учнів початкових класів
загальноосвітніх навчальних
закладів

3

МОВОЮ НАУКИ

Світлана МАРТИНЕНКО

Тематика та алгоритм
проведення батьківських зборів
у четвертому класі

26

Анастасія МАЛІНОВА

Вимова і правопис слів із
ненаголошеними голосними [е], [и]
Урок української мови, 2 клас

30

Ірина ВАР'ЯН

Вправи на визначення роду
іменників із застосуванням методів
ТРКМ молодших школярів
Фрагмент уроку української мови,
3 клас

32

Тетяна БИЧКО

Сад твоєї мрії
Урок-калейдоскоп
образотворчого мистецтва, 4 клас

5

МЕТОДИЧНИЙ АРСЕНАЛ УЧИТЕЛЯ

Галина МІТКОВА

Квест-технології на уроках
англійської мови
у початковій школі

13

Людмила ШКАРБАН

Письмо малої букви «а».
Підготовчі графічні вправи.
Звуковий аналіз слів
Урок письма, 1 клас

34

СТОРІНКА ДІТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ

**Твори учнів початкової школи
про літні канікули**

Укладено магістранткою
Педагогічного інституту
Київського університету
імені Бориса Грінченка
Інною ГНЕД

45

ЦЕ ЦІКАВО!

Цікаво про природу

44

Вимова і правопис слів із ненаголошеними голосними [е], [и]

Урок української мови, 2 клас

Анастасія МАЛІНОВА, магістрантка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

Мета: навчати учнів перевіряти правопис слів з ненаголошеними голосними [е], [и] в корені слів; збагачувати словниковий запас; розвивати літературну вимову; виховувати турботливе ставлення до птахів.

Обладнання: підручник «Українська мова» 2 клас (Захарійчук М. Д.), ілюстрації для казок, загадок, вправ, предмети для розташування в алфавітному порядку, наочний матеріал до фізхвилинки.

Хід уроку

I. Організація класу.

Продзвенів уже дзвінок,
Починається урок.
Приготуйте без мороки
Все що треба до уроку:
Книжку, зошит, ручку, олівці.
Приготувались?
Молодці!
Все у нас уже на місці,
Залишилось тільки сісти!
Сядьте, дітки, всі гарненько,
Руки покладіть рівненько,
Голівку вище підніміть,
Плечі свої розведіть.
Всі на мене подивіться
І приємно посміхніться!

Гра «Визнач зайве».

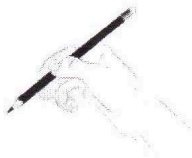
– Яке слово «зайве» у кожній групі слів? Чому?
(За кількістю складів)

2-га група: 1) олівець; 2) портфель; 3) ножиці;
4) азбука; 5) щоденник. Запис у зошитах: 4; 3; 1; 2; 5.

II. Актуалізація опорних знань.

1. Вправи на повторення.

Робота в групах
– Підкресліть слова, у яких тільки два склади.

Павук, заєць, веселка, лісник, дорога, букварі,
бабка, конвалії, бесіда, учні, огорожа, баян.

– Прочитайте слова, розташуйте їх в алфавітному порядку та запишіть порядок цих слів у зошиті.

1-ша група: 1) пенал; 2) буквар; 3) книга;
4) лінійка; 5) учень.

Запис у зошитах: 2; 3; 4; 1; 5.

2. Хвилинка каліграфії.

У У ау ум му уф ду ну цу уч ву
Учитель Україна українська
Ми живемо в Україні.

– Поставте питання до слів учитель, Україна, українська.

– Які із записаних слів є спорідненими?

- Назвіть корінь цих слів.
- Складіть словосполучення зі словом *українська*.
- Українська мова дуже чудова, мелодійна.

III. Повідомлення теми і мети

уроку.

- Сьогодні на уроці ми розкриємо один із секретів української мови – секрет написання ненаголошених **е** та **и** у словах.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Казка «Хитрі близнючки».

ХИТРІ БЛИЗНЮЧКИ

Жили на світі дві букви-близнючки. Одну звали «И», а іншу – «Е». Вони були дуже схожі між собою та іноді любили жартувати.

І тоді у багатьох словах замість звука [и] чувся [е], і навпаки, замість [е] – [и]. Так було і цього разу. У слові

листи чується звук [е], в слові земля –

звук [и].

Всі плутали: як же правильно написати – е чи и. Тут з'явився дядечко Наголос.

А літери побоювалися свого старого родича, бо він був дуже серйозний і вимогливий.

І от як тільки дядечко Наголос «погукав» неслухняних букв, сталося диво: вони зайняли свої місця, а самі слова змінилися: були листи – тепер лист, була земля – тепер землі.

Із того часу, як тільки сестри починали жартувати, міняючись місцями в словах, з'являвся дядечко Наголос і швидко наводив лад.

- Запам'ятайте!

Що писати – Е чи И? Став під наголос завжди!

2. Робота за підручником (с. 17–18).

Вправа 1.

- Прочитайте загадку. Коли це буває?

Голі поля,
мокне з..мля,
дощ пол..ває.
Коли це буває?

- Спишіть загадку, вставляючи пропущені букви.

До цих слів доберіть перевірні слова.

- Зі словом-відгадкою складіть речення.

Запам'ятайте правопис слова восени.

Вправа 2.

- Прочитайте слова в колонках.

- Доберіть перевірне слово, спишіть, уставляючи пропущену букву в ненаголошеному складі.

- У першій колонці перевірними словами є змінені слова, у другій – словародичі».

ст..пі — степ
л..сті —
с..ні —

т..хенько — т^іхо
гр..бнік —
р..бálка —

- Що треба зробити, щоб дізнатися, яку букву писати в ненаголошеному складі?

Робота над правилом.

Щоб дізнатися, яку букву писати в ненаголошеному складі (е чи и), треба дібрати перевірне слово, у якому ненаголошений звук стане наголошеним.

Наприклад: сині́ — син, крило́ — крила, сливо́ве — сли́ва.

- Що ви дізналися зі змісту правила?

Вправа 3. Робота з текстом

- Прочитайте текст. Визначте – це оповідання чи казка? Доведіть.

Прийшла холодна з..ма.

Прилетіли вітри до з..ми й кажуть: «Усе снігом засіпало, а синичка ніяк покоритися з..мі не хоче. Стр..бає та й годі!» Наказала з..ма вітрам, щоб вони всі дороги, усі ст..жки замели, кучугури снігу понас..пáли. Метуть вітри, з..ма снігом дороги зас..пає.

– Чому автор дібрала такий заголовок?

– Прочитайте речення, яке є початком тексту.

Прочитайте речення, яке закінчує текст. Спишіть.

– Випишіть слова, у яких пропущені букви. Доберіть до них перевірні. Запишіть.

V. Фізкультхвилинка.

Зб..режімо річку і кр..ницю,
пізнаваймо глибше, до пуття,
відкр..ваймо кожну таємницю,
зб..рігаймо землю і ж..ття!

VI. Узагальнення й систематизація знань.

Прочитайте слова. Вставте пропущені букви і запишіть за зразком.

**Стебла – ст..бло, пера – п..ро, ребра – р..бро,
сич – с..чі, лист – л..сти, стриж – стр..жі.**

М..довий – мед, сл..вовий – слива,

гр..бний – гриб, ц..гляний – цегла,

д..мар – дим, п..карня – пекар.

VII. Підбиття підсумків уроку.

– Як вимовляється звук [е] у ненаголошеному складі? Наведіть приклади.

– Як вимовляється звук [и] у ненаголошеному складі? Наведіть приклади.

– Як дізнатися, яку букву «е» чи «и» писати в ненаголошеному складі? Наведіть приклади.

– Які способи перевірки ненаголошених **е** та **и** в коренях слів?

VIII. Домашнє завдання.

С. 17–18, вправа 3.

– Спишіть другий абзац вправи 3, вставляючи пропущені букви. Зверніть увагу на виділене слово. До яких слів воно може бути перевірним?

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

wt.co.ua

[whitetigerpress](#)

[whitetigerpress](#)